

TOVERITAR

Amerikan suomalaisen työlläisten ja nukkumattajien liestyy Astoriassa, Ore., joka sisältää The Western Workmen's Publ. Society'n kustantamana.

Tilauksinnat Yhdysvaltoihin
1 vuosikerta... \$1.50 Puoli vuotta... 90c
Canadaan ja Suomeen
1 vuosikerta... \$1.75 Puoli vuotta... \$1.00

TOVERITAR

Box 99 Astoria, Ore.
Entered as second-class matter July 18th 1911, at the Post Office at Astoria, Oregon, under the Act of March 3rd, 1879.

TOVERITAR

(THE WOMAN COMRADE)

SUBSCRIPTION RATES
IN THE UNITED STATES:

One year \$1.50 — 6 months 90c
IN CANADA:

One year \$1.75 — 6 months \$1.05

TOIMITUS:

MAIJU NURMI

Box 99, Astoria, Ore.

TOVERITTAREN TILAAJAMÄÄRÄ OSOTTAA:

UUSIA 87
UUDISTUKSIA 63
KATKENNUT 69

KATSAUKSIA

Eräs venäläinen tyttö.

Hän oli pieni lapsi kun hän tuli vanhempiensa mukana tänne suureen vapaan maahan ja hän kävi koulun Seattlessa. Hän oli nerokas oppilas ja sivutti monta luokkaa, päästen pian koulun ylemmille luokille. Hänen isänsä oli ensiluokan mekaanikko, joka työskenteli samassa verstaassa neljä vuotta ja hänet ylennettiin osastonsa työnjohtajaksi. Sodan alalla hän sijoitti säästönsä Vapausbondihin, sillä hän rakasti Amerikkaa. Ja hänen tyttärensä 3-hersi monta pitkää päivää ommellen sohvatyynyyn silekklangoilla Yhdysvaltain lippua sekä sanoja: "America, I love you!" (Amerikka, minä rakastan sinua!) Koko nuoruutensa luolla hän omaksui selkeän tunteen tätä maata kohtaan.

Nyt on tyttö isä työttömänä ja hän on etsinyt työtä useita kausia, sitä saamatta, sillä kakkialla hänelle vastataan: "Meillä ei ole palkkaa venäläisille!"

Joku aika sitten muutamat kirkkoiset viranomaiset tekivät hänen kodissaan tarkastuksen ja raahasivat isän vankeihin, josta hänet kuitenkin pian vapautettiin, sillä häntä vastaan ei ollut mitään syytöstä. Mutta siitä asti ovat toiset tytöt koulussa hyökneet sen venäläisen isän tyttäriä, tehden hänen elämänsä helvetiksi, syyttä, että hän on "vanhala-ntuu" lapsi, yksi noita kauheita "punaisia", joka mahdollisesti on vielä lisäksi bolševikkilä.

Nyt on perhe hävitännyt kotinsa ja koonnut matkatavaransa alkamuksella palata takaisin Venäjälle ja puhdetaakseen tämän maan toimitus jaloistaan alhaaksi.

Nyt ei tyttö tiedä mitä hän tekee sillä kammilla tyynyillä, johon hän ompeli tämän maan lippua ja sen kauniin rakkauden lauseen. Kyyneleet silmissä hän sanoo: "Minä en voi ottaa tuota mukaani, sillä minä vihaan Amerikkaa nyt!"

Tuolla tavalla me olemme haavottaneet nuoren tytön sielua. Hän tahtoi rakastaa tätä maata ja me ivasimme hänen rakkauttaan. Sellainen on hänelle muisto meistä, josta kertoo kakkialla, missä hän tulee kulkemaan. — Niin muistelee hän tätä maata — sekä monet ruuhut toiset hänen tavallaan. — Antse.—Seattle Union Recordissa"

Eivät he paljoa pyydä.

Venäläiset naiset ovat pitäneet koukkuja Seattlessa viime aikoina.

joiden puolesta he ovat pyytäneet päänsäilyä kahita asiaa. Seattlessa, kuten muuallakin, ovat venäläiset joutuneet kotitarkastusten alaisiksi sekä vankeihin ja maasta karkotettaviksi. Heidän vaimonsa sekä muut oikeudentoimet naiset ovat pitäneet kokouksia, vaatii — ei sulkeudu oikeutta, sillä sellaisesta ei heillä voi olla nykyään toivoakaan. He eivät pyydä vangituille ja karkotettaville aviopuolisilleen edes oikeutta tulla vangituksi jonkun rikoksen perusteella, eivät he vaadi edes sitä, että heidän miehilleen selitetään syyt miksi heitä pidetään vankeiluissa tai miksi heidät vangittiin, jotta he voisivat palkata itselleen asunajajan ja saada lain turvaa. Nämä kyllä ovat oikeuksia, jotka myönnettään tavallisesti kirkkumalle roistollekin, mutta naiset eivät pyydä edes näitä. He pyytävät vain kahta asiaa, nimittäin: että kun heidän miehensä riistetään kodeista ja perheittensä luota ilman kanteita ja syytöksiä ja heitetään vankeiluun viraamaan, heitä ei kohdeltaisi siellä epäinhimillisesti eikä riikittäisi ruumillisesti. Ja jos heidän miehensä ajetaan karkotetaan Venäjälle, vietäisiin heidän perheensäkin heidän mukanaan. — Näin vähän pyytävät nämä venäläiset naiset, nämä rauhallisten, ahkerien työperheiden äidit. Ja ainostaan tällaisia oikeuksia he pyytävät täällä "vapaus" maassa, jotta syyttömyiset vankeiluun raahattuja miehiänsä ei riikittäisi ruumillisesti!

"Maidma tarvitsee ajattelijoita".

Chicagon yliopiston professori Dr. A. E. Hayden on sanonut äskettäin pitämässään puheessaan, että "yksi maailman pöytävimmita tarpeista nykyään on ihmiset, jotka kykenevät itsenäisesti ajattelemaan".

"Amerikan kasvattajat ja opettajat ajavat nykyään juuri samaa, mistä he tuomitsivat Saksaa ennen sotaa, nim. vissti kansallisuuteen kehittämistä ja ajattelutapojen johdattamista vissti suuntien koulujen ja muiden oppilaitosten avulla. Mikä kansallisuus hyvänsä voi järjestää kasvatuksensa niin, jotta saadaan luoduksi vissiläinen ihmistyyppi mutta meillä on esimerkiksi Saksasta siitä, minkälaiset seuraukset sellaisesta on," sanoo professori. "Ja kuka tulee päättämään siitä minkälainen on se ihmisluonteen tyyppi, jonka mukaan amerikkalaisia aletaan kehittää? Huudetaan tohtori H. "Minä esim. olen yksi niistä, joka on mahdollisesti väitänisi alistaa sellaisen diktaattorivallan alaiseksi."

Niin, jonkulaisten vissti ihmistyyppiin luomiseksi ahertelee oikeus: ja opetusdepartmentimme sanomalehdistön, koulujen, liikkuvien kuvien ja kirjallisuuden avulla. Mutta se tyyppi ei ole itseajattelevan ihmisen, hengenjättiläisen tyyppi, vaan henkisesti kääpöön, orjasielun, matelijan, kiihkölevän apinollisijan tyyppi. Se on keinotekoinen teelmä. Se on paljon puhuttu "sadan prosentin amerikkalaisuuden" tyyppi, sellainen ihminen, joka alkakseen tyyppinsä muuttamaan, taistelee omia etujansa vastaan. Siis luonnon ihmistyyppi.

Vaikka tuota "sadan prosentin" ihmisluonnetta aletaan kasvattamaan jo koulujen ensi luokalla, koulujen ensi päivästä alkaen, ja sitä jatkeaan sanomalehdistön, kirjallisuuden ja huvitusten muodossa, niin sittenkin ne ovat olleet, leipäkyymys, etukyymys — eli toisin sanoen: nälkäinen vatsa, mikä katkista huolimatta tekee tuon laajan ja huolellisen kasvatus-suunnitelman joloinin turhaksi.

Vaikka hevoselle otetaan viheriä silmälasit, jotta sitä voisi nähdä uskomaa olkirusua helmiiksi, niin kyllä se tuntee suunsa ja vatsassansa ennen pitkää, että ne

ovat olkin. Nälkäinen vatsa puhuu työlläiselle sitä kieltä, että "sadan prosentin" vihreät silmälasit eivät närrä häntä uskomaan tyhjää eväslaukkua täysinäiseksi, eikä rikkinäistä nuttua juhlapuvuksi. Se on sellainen ääni, mikä opettaa nälkäisen kurjan työlläisen liittymään luokkatoverihinsa ja vaatimaan itselensä oikeuksia ja paksumpaa kannikkaa, ja silloinpa hän on luokkataistelussa; hän on rikkonut häneen kasvattun "tyyppinsä" kahlehtivan kuoren ja heittänyt silmittään vaiheverkon, ja hän kuulee luokkatoveriensä taisteluhuudon kautta maailman, hän ymmärtää sen taistelun tarkotavan ei ainostaan leipää, vaan ihmisen kohottamista oikeuksilnsa. Ja silloin hänestä alkaa kehittyminen itsetietoinen ajattelija, jonkulaista maailma niin kipeästi professorin mielestä kaipaa. — Tietenkään ei professori tarkoita ihannetyypillään tällaista itsenäisesti ajattelevaa luokkataistelijaa, sellaisia hengenjättiläisiä, joita me luokkatietoiset työlläiset ihaillemme ja jonkulaiseksi me koetamme itseämme kasvattaa. Sellaisia ajattelijoita, jotka todella ovat itsenäisiä ajattelijoita, kasvaa vain sosialismin filosofian jalossa koulussa ja sellaiset ne ovat "jotka perivät maan" ja luovat uuden yhteiskunnan ja itsenäisen, tarujen jumalten vertaisen uuden ihmistyyppiin.

TOVERITTAREN LEVITYSTYÖSSÄ

näyttävät canadalaisten toverittaret kunnostautuvan kokolailla hyvin. Melkein näyttää, että siellä on lehdellämpää nykyään ahkerimmat asiamiehet. Esimerkiksi kelpaava on toveritar Olga Hietalan toiminta Port Arthurissa, Can. Vajaan kahden viikon ajalla on häneltä tullut hyvän joukon kolmattakymmentä tilausta. Toverittaret Sudburyssa, Torontossa, Creighton Minella ja muualla suuremilla suomalaisen pesäpaikoilla Canadassa, seuratakaahan Olga-siskon esimerkkiä ja tekkää oikea vallotusretki suomalaisten naisten keskuudessa.

Toverittaren tilaajamäärä nousee hiljalleen yhdeksi tuhatta kohden, ja jos toverittaret täällä sekä Canadassa toimittavat jonkun verran ripeästi lehtemme levittämisessä, niin ei kuluisi pitkää aikaa siihen kun Toverittaren etusivun kummassa oleva painosmäärä osottaisi pysyvää kymmentä tuhatta.

Toverittaret kaikkialla! Tervehtikääp uutta Toverittaren toimittajaa suurilla tilaustukilla!

PAPERIPULA

on syynä siihen, että monet paikkakuntakirjeet myöhästyvät nykyään siitä numerosta, johon ne lähetetään on aikunut ja johon ne olisivat ehtineet, jos lehti voitaisiin nykyään painaa yhtä nopeasti kuin ennen. Nykyään täydytään painaa Toveritarta liuskapaperille vanhalla koneella, joka painaa ainostaan paperin yhdelle puolelle kerrallaan. Siten Toverittaren painaminen ottaa kaksi päivää, joten, jos lehti aijetaan saada postiin taitaina, täydytään painaminen alkaa varhain maanantaiaamuna. Kaikki lehteen tulevat kirjeet ja kirjoitukset täytyy olla ladottuna lauantaiaamuun mennessä.

KOTITARKASTUKSET

ovat tulleet nykyään päiväjärjestyksen täälläkin lännellä. Toverittaren asiamies ttor Hilma Laine San Franciscoa kirjottaa: "Olkaa hyvä ja lähettäkää minulle Toverittaren kuitikirja. San Francison viranomaiset eivät kaikki lehtitilauksittikirjani, kun pitivät kotitarkastuksen a-sunnossani. En tiedä rupeavatko hekin Toverittaren asiamieheksi, mutta siltä se vähän näyttää, koska heille nekin kelpasivat."

Aivan surkean kuuluisiksi ovat lau-

Toverittaren toimittajan toimi

ilmotetaan täten haettavaksi. — Hakijalta vaaditaan, että hän on vähintään vuoden kuulunut sosialistipuolueeseen ja omaa suomen- ja englanninkielen taidon. Hakemukset palkkavaatimuksen ohella on jätettävä helmikuun 28 p:n mennessä osotteella:

JOHTOKUNTA,

Box 99, Astoria, Ore.
Astoriassa, Ore., tammik. 29 p:nä, 1920. — Johtokunta.

nen suomalaisetkin santarit tulleet yli maan. "Punasten" ilmiantoja, joita nuo jo melkein tavalliseksi tulleet kotitarkastukset seuraavat, johtavat muutamia suomalaiset "hengentmiehet" kaikenlaisine apureineen. Erälläkin tällaisella länteläisellä "hengentmiehellä" on apunaan vähämiesisiä vanhoja eukkojakin, jotka lähetelävät ilmiantokirjeitä "punasista" niiden kaupunkien pormestareille, missä he tietävät noiden ilmiannettavien kulloinkin asustavan. — Sellaista se on se "hengellinen" rakkaus nykyään täällä lännellä.

"TAVARAT OVAT KALLIITA SIKSI, ETTÄ TYÖPALKAT OVAT NIIN KORKEAT."

Jos menee ostamaan hattua, takkia, ruokaa, kenkiä tai huonekaluja, annetaan aina tuo tavalliseksi tullut vastaus kun valittaa hintojen korkeudesta. Ja kummallisinta on, että juuri näikäpalkkaat puotipalvelijat ovat niitä, jotka tuolla tavalla selittävät ostajille. Heidän näikäpalkkansa ehtoihin kaiketi kuuluu matkia papukaijan tavoin isäntiensä ja omistavan luokan virthä siitä kuinka ne ovat muka työlläisten korkeat palkat mikä kohottavat kaikkien tarvikkeiden hintoja. Olettakoon esimerkiksi vaikkat kengät, joiden hinnat ovat kohonneet kaksi, jopa kolminkertaisesti viimeisen kahden vuoden ajalla. "Shoe Workers Journalin" toimittaja tekee selkoa työpalkkojen kohoamisesta kenkäteollisuuden alalla. "Miesten parhaiden kenkään valmistajain palkat ovat kohonneet 35—40 senttiä paria kohden sillä ajalla kun kenkään hinnat ovat kohonneet monella sadalla prosentilla." Samaten kuin kenkäteollisuuden alalla, ovat työlläisten palkat kaikilla tuotantoaloilla kohonneet verrattain pienessä määrässä verrattuna tavaraain hintojen nousuun. Puuvillakankaat ovat kohonneet siihen mitä hyvinlaiset villakankaat ja silkkit maksoivat muutamia vuosia sitten, mutta etelän puuvillateollisuudessa työskenteleville neekeriraatajille — varsinkaan lapsille — ei ole nostettu työpalkkoja eikä heidän olo- suhteita parannettu siihen määrään, että se olisi voinut aiheuttaa yhdenkään prosentin hinnankorotuksen puuvillatuotteille. Sama on kaikkia raaka-aineita tuottavien työlläisten työpalkkojen laita. — Työlläisten palkat eivät ole millään tuotantoalalla kohonneet siinä määrin, että sen johdosta olisi seurauksena nykyiset huikeat hinnat.

Sensijaan on kaikenlaisten keinotelijain voitot lisääntyneet aivan satumaisesti, vaikka niistä tosin ei toivotella jokaisessa lehtirikaleessa eikä jokaisen kamasaksan kaupassa, kuten työlläisten palkkojen kohoamisesta. Sodan ajalla on tämän maan miljonereiden luku lisääntynyt 22,000 uudella miljonierilla. Siinä joukossa niitä on keinotellijoita vaikka mille alalle tahansa. 22,000 miljonereiden voitot on kiskottu huikaina voittoina meidän jokapäiväisestä leivästäämme. Heidän ja muiden riestäjien satumaiset voitot ne ovat hintojen korottajia. Jotta heidän kullalahteensa ei